

UUSI TESTAMENTTI AVAUTUU, osa 61ms

APOSTOLIEN TEOT 1

HISTORIALLINEN (jatk.)

ONNISTUIKO PUOLUSTUS?

Apostolien teot loppuvat yhtäkkiä. Siinä ei ole mitään loppulauseita. Se päättyy Paavalin oikeudenkäynnin odotukseen. Se taas nostaa esiin mielenkiintoisen kysymyksen, auttoiko Luukaan laatima kertomus Paavalia vapaaksi? Onnistuiko asianajaja tehtävässään? Kaikki todistelut puhuvat myönteisen ratkaisun puolesta. Paavali vapautettiin ensimmäisestä oikeudenkäynnistään, joten Luukaan työ ei mennyt hukkaan. Kirjeet, jotka hän myöhemmin kirjoitti Timoteukselle ja Tiitukselle, sisältävät yksityiskohtia, jotka eivät sovi hänen elämänsä ennen tuota oikeudenkäyntiä. Niistä käy ilmi, että hän oli myöhemmin vapaana – ja että hänet pidätettiin uudestaan ja silloin hänet todettiin syylliseksi – ja mestattiin.

On myös olemassa perimätieto, että hän pääsi Espanjaan, mikä oli hänen tavoitteensa. Hän halusi päästä Espanjaan ja istuttaa sinne seurakunnan. Jotkut muinaiset seurakunnat Espanjassa väittävät, että ne ovat Paavalin perustamia. Varmaksi tätä ei voi sanoa.

Jos siis Luukas kirjoitti ensisijaisesti pelastaakseen Paavalin tämän suuren lähetystyöntekijän ja apostolin jatkamaan työtään ja hän onnistui siinä, emmekö olekin Jumalalle kiitollisia, että hän teki tutkimuksensa ja kirjoitti selontekonsa? Ilman sitä meillä ei olisi selkeää kuvaa alkuseurakunnasta. Se täyttää tärkeän aukon evankeliumien ja kirjeiden välillä.

PAAVALI OIKEUDEN EDESSÄ

Paavalin todistus

Paavali kertoo todistuksensa kolme kertaa Apostolien teoissa (9:1-19; 22:3-21; 26:9-20). Muut apostolit eivät kerro todistustaan. Miksi Paavalin todistus on niin tärkeä? Siksi, että hän on oikeudessa. Ja on olennaista, että he kuulevat, mitä hän on sanonut edellisissä oikeudenkäynneissään. Sitä kaikkea tuli voida käyttää todistuksena hänen puolestaan – ei häntä vastaan. Kuulustelu tapahtui julkisesti suuren yleisön läsnä ollessa. Oikeudenkäynti tapahtui pakanamaailman pääkaupungissa Roomassa. Tieto siitä, mitä Roomassa tapahtui, levisi joka puolelle. Kristillisyyks oli Roomassa ensi kertaa syytettynä – ei Paavali.

LUUKKAAN PERUSTEELLINEN TYÖ

Nämä kaksi Luukaan kirjoittamaa kirjaa vastaavat hyvin asianajajan kysymyksiin: 1) Kuka aloitti tämän uuden uskonnon? 2) Miten Paavali tuli siitä osalliseksi? 3) Miten Rooman viranomaiset ovat reagoineet siihen muualla?

Kiitos Jumalalle tästä lääkäristä, joka sanoi: ”Minä annan ohjeet asianajajalle.” ”Kerron hänelle tarkkaan kaiken, minkä tiedän.” ”Pidän huolen siitä, että päivämäärät ja tittelit ja kaikki muukin tulevat ehdottomasti oikein.” Luukas sanoi, että monet ovat kirjoittaneet näistä tapahtumista.

”Mutta minä haluan saada ne muistiin täsmällisesti.” ”Haluan, että saat totuuden, koko totuuden - ja ainoastaan totuuden.” ”Ja tässä se on, oi Teofilus!”

APOSTOLIN TEKOJEN RAKENNE

Luuranko, viitekehys. Miten se on rakennettu? Jos kirjalta riisuu nahan ja lihat, millainen luuranko on? Kolme erilaista teoriaa.

1. KAKSI JAKSOA

Pietari puhuu juutalaisille (1-12)
Paavali puhuu pakanoille (13-28)

2. KOLME JAKSOA

Jerusalem (1-7)
Juudea & Samaria (8-10)
Maan ääriin (11-28)

VIISI JAKSOA

Juutalaiset – Jerusalem 6:7
Kreikkalaiset & samarialaiset (9:31)
Pakanat – Antiokia (12:24)
Aasia (16:5)
Eurooppa (19:20)
Rooma

YKSITYISKOHTAINEN TARKASTELU

1. KAKSI JAKSOA (ihmisten mukaan)

Pietari ja Paavali ovat Apostolien tekojen ”sankarit”. He ovat alkuseurakunnan tärkeimmät ihmishahmot. PIETARI – juutalaisten apostoli. PAAVALI – pakanoiden apostoli.

Mitä Luukas sanoo Pietarista ja mitä hän sanoo Paavalista, näiden välillä on rinnakkaisuus. Saa käsityksen, että hän aikoo sanoa molemmista täsmälleen samoin.

Alkuseurakunnan suurin vaara oli kahden kirkkokunnan syntyminen – juutalainen ja pakanaseurakunta. Sekä Paavali että Pietari kantoivat huolta, ettei näin kävisi. Luukas näyttää jakaneen tämän huolen heidän kanssaan. Niinpä hän päättää, ettei aseta Paavalia ja Pietaria toisiaan vastaan, koska he ovat täsmälleen samanarvoisia.

Tässä muutamia yhtäläisyyksiä: molemmat tekivät ihmeitä, näkivät näkyjä, kärsivät uskonsa tähden, pitivät pitkiä puheita, olivat Pyhällä Hengellä täyttyneitä, saarnasivat rohkeasti, puhuivat sekä juutalaisille että pakanoille (vaikka Pietari pääasiallisesti juutalaisille ja Paavali taas

pakanoille), vangittiin ja ihmeen kautta vapautettiin, paransivat sairaita, paransivat syntymästään ramman miehen, ajoivat ulos riivaajia, epätavalliset keinot parantaa (Pietarin varjo ja Paavalin ihokas), herättivät kuolleita, julistivat tuomion vääriille opettajille, kieltäytyivät palvonnasta. Molemmat nämä alkuseurakunnan voimahahmot kuolivat Roomassa.

Luukas asettaa täsmälleen samantapaiset asiat Pietarin ja Paavalin osaksi. Luukas tahtoo sanoa, ettei heidän suhteensa tarvitse tehdä valintaa. Joten älkää seuratko heistä kumpaakaan toistaan vastaan!

2. KOLME JAKSOA (maantieteellisin perustein)

7. Hän sanoi heille: "Ei ole teidän asianne tietää aikoja eikä hetkiä, jotka Isä oman valtansa voimalla on asettanut,

8. vaan, kun Pyhä Henki tulee teihin, niin te saatte voiman, ja te tulette olemaan minun todistajani sekä Jerusalemissa että koko Juudeassa ja Samariassa ja aina maan ääriin saakka". (Apt.1:7,8).

Luukas seuraa Apostolinen teoissa tätä evankeliumin etenemisjärjestystä – Jerusalemissa maan ääriin saakka.

3. VIISI JAKSOA (evankeliumi laajenee värekehinä)

"Ja Jumalan sana menestyi, ja opetuslasten luku lisääntyi suuresti Jerusalemissa. Ja lukuisa joukko pappeja tuli uskolle kuuliaisiksi" (6:7).

"Niin oli nyt seurakunnalla koko Juudeassa ja Galileassa ja Samariassa rauha; ja se rakentui ja vaelsi Herran pelossa ja lisääntyi Pyhän Hengen virvoittavasta vaikutuksesta" (9:31).

"Mutta Jumalan sana menestyi ja levisi" (12:24).

"Niin seurakunnat vahvistuivat uskossa ja saivat päivä päivältä yhä enemmän jäseniä" (16:5).

"Näin Herran sana voimallisesti kasvoi ja vahvistui" (19:20).

Näissä kerrotaan alkuseurakunnan leviämisestä: "seurakunta kasvoi." Jokainen lausuma aivan kuin lopettaa yhden jakson. Lisää tietoa ... ja seurakunta kasvoi ja vahvistui. Tämä on Luukkaan todellinen teema. Aina suurempi värekehä laajenemista koskevana leviää Apostolien teoissa. Aivan kuin olisi heitetty kivi veteen, joka on kuin Jeesuksen kuolema ja ylösnousemus. Ja jokaisen kehän lopuksi hän tekee yhteenvedon: seurakunta kasvoi ja levisi. Sitten hän kertoi seuraavan väreen ja seurakunta kasvoi...

Väinö Hotti / David Pawson